

DECIZIE

20 septembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, Iulia Sîrcu
judecători Iuliana Oprea, Nicolae Craiu, Oleg Sternioală, Galina Stratulat

examinând recursul declarat de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Elita 5 Auto”, Vladimir Balan,

în cauza de insolabilitate la cererea lichidatorului Societății cu Răspundere Limitată „Elita 5 Auto” în procedura falimentului, Vladimir Balan cu privire la validarea popririi față de terțul poprit Gospodăria Țărănească „Calmîc Iurie Valentin”,

împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 11 aprilie 2017 prin care s-a respins cererea de validare a popririi și s-a desființat poprirea,

c o n s t a t ă :

Prin hotărârea instanței de insolabilitate a Curții de Apel Chișinău din 27 mai 2015 a fost intentată procedura de insolabilitate în privința debitorului SRL „Elita 5 Auto”.

Prin încheierea instanței de insolabilitate din 07 octombrie 2015 s-a dispus intentarea procedurii falimentului în privința SRL „Elita 5 Auto”.

La 14 ianuarie 2016, lichidatorul procedurii de faliment al SRL „Elita 5 Auto”, Vladimir Balan s-a adresat instanței de insolabilitate cu cerere către GȚ „Calmîc Iurie Valentin” privind validarea popririi și încasarea datoriei.

În motivarea cererii a invocat că, în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr. 07d-12/10 din 08 decembrie 2010, încheiat între SRL „Elita 5 Auto” în calitate de vânzător și GȚ „Calmîc Iurie Valentin” în calitate de cumpărător, SRL „Elita 5 Auto” a transmis în proprietatea GȚ „Calmîc Iurie Valentin” autobusul de marcă „JAC HK6798H”, iar cumpărătorul GȚ „Calmîc Iurie Valentin” s-a obligat să achite vânzătorului SRL „Elita 5 Auto” prețul autobuzului în mărime de 22 500 euro în termen de 12 luni din momentul încheierii contractului de vânzare-cumpărare.

Remarcă că în vederea garantării executării obligațiilor care decurg din contractul de vânzare-cumpărare nr. 07d-12/10 din 08 decembrie 2010, la 15 decembrie 2010 GȚ „Calmîc Iurie Valentin” a gajat în favoarea SRL „Elita 5 Auto” autobusul de marcă „JAC HK6798H”, cu numărul de înregistrare AN AW 770.

Susține lichidatorul că conform datelor evidenței contabile ale SRL „Elita 5 Auto” a constatat faptul că GȚ „Calmîc Iurie Valentin” dispune de o datorie față de SRL „Elita 5 Auto” în sumă de 150 578,25 lei, ce rezultă din contractul de vânzare-cumpărare nr. 07d-12/10 din 08 decembrie 2010.

Mai invocă în susținerea poziției sale și prevederile art. 107 alin. (1) și (2) din Legea insolvenței, care indică că, după intentarea procedurii de insolvență sau a procedurii simplificate a falimentului, administratorul și/ sau lichidatorul vor lua neîntârziat în primire și administrare toate bunurile care aparțin masei debitoare. Administratorul/ lichidatorul, în baza hotărârii de intentare a procedurii de insolvență și/sau a încheierii instanței de insolvență, impune, prin executare silită, predarea bunurilor aparținând masei debitoare care se găsesc la debitor sau la terți, cu evacuarea forțată a persoanelor care le dețin în posesie sub orice formă. În baza actului judecătoresc, administratorul/lichidatorul va dispune prin ordin intrarea, reținerea, ridicarea, eliberarea, evacuarea, instalarea, sigilarea și sechestrarea bunurilor incluse în masa debitoare.

Astfel, indică că la 07 decembrie 2015, în temeiul art. 126 alin. (1), (2), (3), (5) al Legii insolvenței, lichidatorul SRL „Elita 5 Auto”, a expediat terțului poprit GȚ „Calmîc Iurie Valentin” somația de înființare a popririi mijloacele bănești în sumă de 150 578,25 lei și 1-a obligat să achite în termen de 5 zile datoria acumulată.

Însă, prin răspunsul terțului poprit din 17 decembrie 2015, acesta și-a exprimat dezacordul cu somația de înființare a popririi și nu a achitat până la momentul depunerii cererii în instanță datoria față de SRL „Elita 5 Auto”.

Solicită validarea popririi cu încasarea de la terțul poprit GȚ „Calmîc Iurie Valentin” în favoarea debitorului SRL „Elita 5 Auto” a sumei datorate în cuantum de 150 578,25 lei.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 10 februarie 2016 s-a respins cererea lichidatorului SRL „Elita 5 Auto” în procedura falimentului, Vladimir Balan privind validarea popririi față de terțul poprit GȚ „Calmîc Iurie Valentin” în sumă de 150 578,25 lei, ca fiind tardivă și litigioasă și cu desființarea popririi SRL „Elita 5 Auto” în procedura falimentului în raport cu terțul poprit GȚ „Calmîc Iurie Valentin” în sumă de 150 578,25 lei.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de insolvență, la 25 februarie 2016, lichidatorul SRL „Elita 5 Auto” în procedura falimentului, Vladimir Balan a declarat recurs împotriva acesteia, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii primei instanțe, soluționând prin decizie problema în fond cu dispunerea admiterii cererii de validare a popririi înaintate de lichidatorul SRL „Elita 5 Auto” împotriva GȚ „Calmîc Iurie Valentin”, încasarea de la terțul poprit GȚ „Calmîc Iurie Valentin” în beneficiul SRL „Elita 5 Auto”, în proces de insolvență a datoriei în sumă de 150 578,25 lei, precum și a cheltuielilor de judecată.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 13 aprilie 2016 s-a admis recursul declarat de lichidatorul SRL „Elita 5 Auto”, Vladimir Balan cu casarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 10 februarie 2016 și remiterea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 11 aprilie 2017 s-a respins cererea lichidatorului SRL „Elita 5 Auto”, Vladimir Balan privind validarea popririi față de terțul poprit GȚ „Calmîc Iurie Valentin” în sumă de 150 578,25 lei, ca fiind depusă în afara termenului de prescripție cu desființarea popririi SRL „Elita 5 Auto” în procedura falimentului în raport cu terțul poprit GȚ „Calmîc Iurie Valentin” în sumă de 150 578,25 lei.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de insolvabilitate la 26 aprilie 2017, lichidatorul SRL „Elita 5 Auto”, Vladimir Balan a declarat recurs, solicitând casarea hotărârii din 11 aprilie 2017, soluționând prin decizie problema în fond cu dispunerea admiterii cererii de validare a popririi înaintate de lichidatorul SRL „Elita 5 Auto” împotriva GȚ „Calmîc Iurie Valentin”, încasarea de la terțul poprit GȚ „Calmîc Iurie Valentin” în beneficiul SRL „Elita 5 Auto”, în proces de insolvabilitate a datoriei în sumă de 150 578,25 lei, precum și a cheltuielilor de judecată

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu hotărârea primei instanțe, considerând-o neîntemeiată și care urmează a fi casată, pe motiv că nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii.

Afirmă că lichidatorul SRL „Elita-5 Auto” a respectat întru totul prevederile art. 126 din Legea insolvabilității ce ține de instituția popririi și normele relevante speței.

Consideră, că la adoptarea hotărârii de desființare a popririi instanța de judecată nu a dat o apreciere justă prevederilor legislației în vigoare și tuturor probelor anexate la dosar, condiționând astfel la adoptarea unei hotărâri ilegale în fond.

Cu referire la prevederile art. 130 alin. (4) și (5) Cod de procedură civilă, care obligă instanța de judecată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele și care stabilește că proba este declarată ca fiind veridică dacă instanța constată prin cercetare și comparare cu alte probe, că datele pe care le conține corespund realității, susține că instanța de judecată a trecut cu vederea cele invocate de către lichidatorul SRL „Elita 5 Auto” întru admiterea cererii de validare a popririi și a dat preferință la adoptarea hotărârii numai declarațiilor reprezentantului terțului poprit.

Cât privește respingerea cererii lichidatorului SRL „Elita-5 Auto” privind validarea popririi pe motivul, că această cerere este tardivă remarcă, că din materialele cauzei se constată cu certitudine faptul, că lichidatorului SRL „Elita 5 Auto” a aflat despre existența datoriei terțului poprit față de debitor după desemnarea sa în calitate de administrator prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 27 mai 2015, fapt ce demonstrează, că termenul de prescripție la acțiune nu a expirat.

În conformitate cu art. 429 alin. (1) Codul de procedură civilă, pot fi atacate cu recurs deciziile pronunțate de curțile de apel în calitatea lor de instanțe de apel, cât și hotărârile pronunțate de curțile de apel în procedura de insolvabilitate.

Conform art. 8 alin. (1) Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărârile și încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Drept urmare instanța de recurs constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 26 aprilie 2017 împotriva hotărârii instanței de insolvență din 11 aprilie 2017, în termen.

Verificând legalitatea actului contestat prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat de lichidatorul SRL „Elita 5 Auto”, Vladimir Balan cu menținerea hotărârii instanței de insolvență, din următoarele considerente

În conformitate cu art. 1 alin. (4) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Din materialele pricinii rezultă că, prin hotărârea instanței de insolvență a Curții de Apel Chișinău din 27 mai 2015 a fost intentată procedura de insolvență în privința debitorului SRL „Elita 5 Auto”.

Prin încheierea instanței de insolvență din 07 octombrie 2015 s-a dispus intentarea procedurii falimentului în privința SRL „Elita 5 Auto”.

La 14 ianuarie 2016, lichidatorul procedurii de faliment al SRL „Elita 5 Auto”, Vladimir Balan s-a adresat instanței de insolvență cu cerere către GȚ „Calmic Iurie Valentin” privind validarea popririi și încasarea datoriei, motivând că, în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr. 07d-12/10 din 08 decembrie 2010, încheiat între SRL „Elita 5 Auto” în calitate de vânzător și GȚ „Calmic Iurie Valentin” în calitate de cumpărător, SRL „Elita 5 Auto” a transmis în proprietatea GȚ „Calmic Iurie Valentin” autobusul de marcă „JAC HK6798H”, iar cumpărătorul GȚ „Calmic Iurie Valentin” s-a obligat să achite vânzătorului SRL „Elita 5 Auto” prețul autobuzului în mărime de 22 500 euro în termen de 12 luni din momentul încheierii contractului de vânzare-cumpărare.

Fiind investită cu examinarea prezentei cereri, instanța de insolvență a Curții de Apel Chișinău prin hotărârea din 11 aprilie 2017 a respins cererea lichidatorului SRL „Elita 5 Auto”, Vladimir Balan privind validarea popririi față de terțul poprit GȚ „Calmic Iurie Valentin” în sumă de 150 578,25 lei, ca fiind depusă în afara termenului de prescripție cu desființarea popririi SRL „Elita 5 Auto” în procedura falimentului în raport cu terțul poprit GȚ „Calmic Iurie Valentin” în sumă de 150 578,25 lei.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de insolvență corect a examinat cauza supusă judecării.

Conform art. 267 alin. (1) Cod civil, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

Potrivit art. 271 Cod civil, acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, depusă până la încheierea dezbaterilor în fond. În apel sau în recurs, prescripția poate fi opusă de îndreptățit numai în cazul în care instanța se pronunță asupra fondului.

Întru interpretarea corectă a dispozițiilor art. 271 Cod civil, urmează a nota că prescripția poate fi invocată de cel în folosul căruia curge (de debitorul obligației), prescripția profită numai celui care a invocat-o, instituția fiind reglementată ca o chestiune pur privată.

Neinvocarea prescripției poate fi rezultatul unei acțiuni voite, care va putea fi considerată o renunțare tacită la prescripție, dar și rezultatul neglijenței, omisiunii.

Potrivit art. 272 alin. (1) și (2) Cod civil, termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului. Dacă legea prevede altfel, prescripția începe să curgă de la data când obligația devine exigibilă, iar în cazul obligației de a nu face, de la data încălcării acesteia. În cazul în care dreptul subiectiv este afectat de un termen suspensiv sau de o condiție suspensivă, termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data împlinirii termenului ori a realizării condiției.

Prin urmare, colegiul denotă că, datoria solicitată spre a fi încasată de la GȚ „Calmîc Iurie Valentin” rezultă din contractul de vânzare-cumpărare nr. 07d-12/10 din 08 decembrie 2010, încheiat între SRL „Elita 5 Auto” în calitate de vânzător și GȚ „Calmîc Iurie Valentin” în calitate de cumpărător.

Potrivit contractului nominalizat SRL „Elita 5 Auto” a transmis în proprietatea GȚ „Calmîc Iurie Valentin” autobusul de marcă „JAC HK6798H”, iar cumpărătorul GȚ „Calmîc Iurie Valentin” s-a obligat să achite vânzătorului SRL „Elita 5 Auto” prețul autobuzului în mărime de 22 500 euro în termen de 12 luni, din momentul încheierii contractului de vânzare-cumpărare.

Respectiv, soluția instanței de insolvență este una întemeiată, or, suma contractului urma a fi achitată până la 08 decembrie 2011, inclusiv, astfel termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanța de judecată, a început a curge din 08 decembrie 2011 și a expirat la data de 08 decembrie 2014, deoarece termenul prescripției extinctive începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune.

Dreptul la acțiune se naște la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului, or, până la somarea terțului poprit în vederea înființării popririi la 07 decembrie 2014 și înaintarea cererii de validare a popririi la 14 ianuarie 2016, sau scurs mai mult de 4 ani, iar SRL „Elita 5 Auto” nu a întreprins nici o măsură în vederea restituirii datoriei ce rezultă din contractul de vânzare-cumpărare nr. 07d-12/10 din 08 decembrie 2010.

Deci, prescripția extensivă reprezintă sancțiunea stingerii dreptului la acțiune care nu a fost executat în termenul prevăzut de lege, astfel titularul dreptului civil încălcat sau nerecunoscut nu acționează în termenul prevăzut de lege pierde concursul instanței competente în vederea apărării dreptului său.

Astfel, argumentul recurentului precum că a depus cererea de validare a poprii în termen, deoarece procedura de lichidare a fost inițiată la 27 mai 2015 nu poate fi reținut, or, exercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei.

Pentru dreptul civil, prescripția extinctivă este o sancțiune îndreptată împotriva pasivității titularului dreptului subiectiv civil, sancțiune ce urmează a fi privită diferit, după cum este vorba pe de o parte de un drept de creanță sau un drept real accesoriu, ipoteza în care prin prescripția extinctivă se stinge o componentă a dreptului la acțiune, iar pe de alta parte, de un drept real principal sau de un drept nepatrimonial (doar dacă legea prevede în mod expres prescriptibilitatea unui astfel de drept), ipoteza în care prescripția extinctivă stinge însuși dreptul subiectiv.

La caz se conchide că GȚ „Calmîc Iurie Valentin” în cadrul ședinței de judecată la Curtea de Apel Chișinău a solicitat respingerea cererii de validare a poprii pe motivul expirării termenului de prescripție, cerința încadrându-se în prevederile art. 271 Cod civil.

Dreptul de a solicita aplicarea dreptului de prescripție, este un drept subiectiv a subiectului în favoarea căruia a curs, drept ce face parte din mijloacele juridice de apărare, similar dreptului de a înainta acțiune în instanța de judecată.

Înaintarea unei acțiuni în instanța de judecată, nu reprezintă în sine o recunoaștere a unei obligații ci exercitarea unei metode de apărare juridică a dreptului său încălcat, iar acest fapt nu poate fi interpretat de către instanța de judecată în defavoarea persoanei.

Or, art. 20 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova prevede că, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

În concluzie, lichidatorul SRL „Elita 5 Auto”, Vladimir Balan a înaintat somația de poprire la 08 decembrie 2015, în timp ce termenul de prescripție s-a stins la 08 decembrie 2014.

Mai mult, art. 281 alin. (1) Cod civil, stabilește expres că, după expirarea termenului de prescripție extinctivă, debitorul poate refuza executarea obligației.

Distinct de cele relatate supra, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauza Nichifor contra Moldovei din 20 septembrie 2016, a constatat încălcarea art. 6.1 din Convenția europeană a drepturilor omului, motivând că, chestiunea termenului de prescripție invocată de reclamantul în cadrul procedurilor constituia un argument important. Fiind admis, el putea duce la respingerea acțiunii înaintate de către A.N. De fapt, prima instanță a respins acțiunea lui A.N. exact pe acest temei.

În conformitate cu art. 126 alin. (1), (2), (5) al Legii insolvenței, sunt supuse urmării silite prin poprire mijloacele bănești în numerar și fără numerar, în monedă națională și în valută străină, titlurile de valoare, alte bunuri mobile corporale care sunt datorate debitorului ori sunt deținute în numele său de un terț sau pe care acesta din urmă i le va datora în viitor în temeiul unor raporturi juridice existente. De asemenea, pot fi poprite bunurile mobile corporale ale debitorului deținute de un terț în numele lui și creanța cu termen ori sub condiție. În acest caz, poprirea nu va putea fi executată decât după ajungerea la termen ori de la data îndeplinirii condiției. Poprirea se înființează prin somație a insolvenței/lichidatorului și se comunică terțului menționat la alin.(1) împreună cu o copie certificată de pe hotărârea de intentare a procedurii de insolvență/faliment asupra debitorului. În termen de 5 zile de la comunicarea popririi, iar în cazul sumelor de bani datorate în viitor – de la scadența acestora, terțul poprit este obligat să plătească direct pe conturile de acumulare indicate de administratorul insolvenței/lichidator ori să consemneze suma de bani, dacă creanța poprită este exigibilă, sau, după caz, să indisponibilizeze bunurile mobile corporale poprite și să trimită dovada către administratorul insolvenței/lichidator pentru a fi preluate.

Urmare a celor menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră întemeiată concluzia instanței de insolvență prin care a respins cererea înaintată de lichidatorul SRL „Elita 5 Auto”, Vladimir Balan privind validarea popririi față de terțul poprit GȚ „Calmic Iurie Valentin” cu desființarea popririi.

Concomitent instanța de recurs menționează că nu pot fi puse pe seama terțului poprit sau instanței de judecată inacțiunile sau acțiunile neconforme a organelor de conducere ale SRL „Elita 5 Auto” până la intentarea procesului de insolvență, or, în condițiile Legii privind societățile cu răspundere limitată, administratorul este obligat să gestioneze societatea cu diligență și loialitate și să asigure ținerea contabilității societății precum și a registrelor societății prevăzute de lege și de actul de constituire.

În atare circumstanțe, Colegiul reține că argumentele lichidatorului aduse în susținerea cererii sale, ce în opinia sa, justifică pretențiile, nu sunt întemeiate, în cazul în care materialele cauzei denotă contrariul.

Alte argumente invocate în recursul declarat nu au relevanță deoarece nu denotă interpretarea sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural de către instanța de insolvență, respectiv nu constituie temei de casare a hotărârii contestate și urmează a fi respinse. De altfel, în lipsa confirmărilor ce ar demonstra temeinicia solicitării înaintate, argumentele aduse în susținerea acesteia nu pot fi calificate decât ca declarative.

În consecință, Colegiul conchide că instanța de insolvență a examinat pricina sub toate aspectele, stabilind cu certitudine raportul juridic litigios, circumstanțele de fapt, caracteristice raportului juridic litigios, legea materială ce guvernează raportul juridic.

În circumstanțele de fapt și de drept menționate și având în vedere faptul că hotărârea instanței de insolvență este întemeiată, adoptată cu respectarea

normelor de drept material și procedural, cu verificarea și aprecierea probelor administrate în conformitate cu art. 130 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat de lichidatorul SRL „Elita 5 Auto”, Vladimir Balan cu menținerea hotărârii instanței de insolabilitate.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, art. 445 alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Elita 5 Auto”, Vladimir Balan.

Se menține hotărârea Curții de Apel Chișinău din 11 aprilie 2017, în cauza de insolabilitate la cererea lichidatorului Societății cu Răspunderea Limitată „Elita 5 Auto” în procedura falimentului, Vladimir Balan cu privire la validarea popririi față de terțul poprit Gospodăria Țărănească „Calmîc Iurie Valentin”.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

Iulia Sîrcu

judecători

Iuliana Oprea

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală

Galina Stratulat